

Кратко политическо описание

Международен съюз по далекосъобщения

Поддържане на безопасността на децата в цифрова среда: Значението на защитата и предоставянето на права

Експлозията на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) създаде безпрецедентни възможности за децата и младите хора да знаят своите права. Все повече деца се свързват за първи път всеки ден на лични или споделени устройства. По-широкият и по-лесно достъпен Интернет и цифровите технологии обаче пораждаат и значителни предизвикателства пред съдържателната свързаност и правата на децата, включително тяхната безопасност. Въздействията варират от заплахи до защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, до тормоз и кибертормоз, вредно онлайн съдържание, сприяеляване със сексуални цели и сексуално насилие и експлоатация. Глобалното предизвикателство на защитата на децата онлайн изисква глобален отговор, международно сътрудничество и национална координация. Тъй като разчита в по-голяма степен на цифровите технологии, пандемията от КОВИД-19 утежнява съществуващите преди това рискове за децата онлайн и подчертава спешната необходимост от действия. Предизвикателствата и заплахите продължават да съществуват поради безграничния характер на онлайн средата, наред с други причини, които възпрепятстват защитата на децата поради липсата на специални международни и национални законодателни рамки, планове, стратегии, ресурси, включително финансиране, и институции за гарантиране на защитата на децата онлайн.¹ На всички равнища е необходима приобщаваща, многостранна онлайн стратегия за защита на децата с ефективни и целенасочени мерки и дейности, включително финансови и човешки ресурси за изпълнение на стратегията. Само чрез координиран и кооперативен подход на множество заинтересовани страни децата и бъдещите поколения ще бъдат защитени и ще могат да преуспяват в цифровата среда

С 69 % от младите хора онлайн през 2019 г.² и едно на всеки три деца с достъп до Интернет у дома, Интернет се превърна в неразделна част от живота

¹ УНИЦЕФ. 2020. Действия за прекратяване на сексуалното насилие и експлоатацията на деца: Преглед на доказателствата за 2020 г. <https://www.unicef.org/documents/action-end-child-sexual-abuse-and-exploitation-review-evidence-2020>

² ITU. 2020. Измерване на цифровото развитие: данни <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/FactsFigures2020.pdf>

³ УНИЦЕФ. 2020. Цифрово гражданско участие на младите хора <https://www.unicef.org/globalinsight/reports/digital-civic-engagement-young-people>

УНИЦЕФ. 2020. Участие в пандемия: младежка активност онлайн по време на кризата с COVID-19 <https://www.unicef.org/globalinsight/stories/pandemic-participation->

на децата, представяйки много възможности за децата и младите хора да общуват, учат, да се социализират и играят, предоставяйки на децата нови идеи и по-разнообразни източници на информация, отваряйки възможности за политическо и гражданско участие на децата, чрез които да преуспяват, да бъдат креативни и да допринасят съдържателно за по-добро общество³. Тъй като през 2020 г. и през 2021 г. повече от 1 милиард деца не ходиха на училище и учиха дистанционно, пандемията от КОВИД-19 подчерта значението на съдържателната свързаност, чрез жизнено важните средства за достъп до базово образование, социални взаимодействия и достъп до услуги за помощ и подкрепа. Достъпната и финансово приемлива свързаност все повече е определящ фактор за равните възможности за децата, по-специално за тези, които са изоставени в настоящите системи — било то поради бедност, увреждане, раса, етническа принадлежност, пол, разселване или географска изолация. ИКТ могат да им помогнат да реализират своя образователен потенциал, да улеснят социалното им приобщаване и да засилят гласовете им в гражданското участие — в съответствие с правата им съгласно Конвенцията на ООН за правата на детето (КПД на ООН).

В световен мащаб един на всеки трима потребители на Интернет е дете под 18-годишна възраст.

Въпреки че подкрепя и насърчава правата на децата, една и съща онлайн среда може да ги изложи на рискове, някои от които могат да доведат до потенциални вреди⁴. Само през април 2020 г. Националният център за изчезнали и експлоатирани деца (NCMEC) регистрира четири милиона съобщения за предполагаеми материали, съдържащи сексуално насилие над деца (CSAM) онлайн, в сравнение с един милион за същия

[youth-activism-online-covid-19-crisis](https://www.unicef.org/globalinsight/stories/pandemic-participation-youth-activism-online-covid-19-crisis)

Кабинет на специалния представител на генералния секретар по въпросите на насилието над деца.

2021. Децата като агенти на положителната промяна <https://www.unicef.org/globalinsight/stories/pandemic-participation-youth-activism-online-covid-19-crisis>

⁴ Глобално партньорство за прекратяване на насилието над деца и партньори (ITU), ЮНЕСКО, УНИЦЕФ, UNODC, WePROTECT Global Alliance и World Childhood Foundation USA). 2020. Техническа бележка: COVID-19 и последиците от него за защитата на децата онлайн

период на 2019⁵ г.

Ето защо защитата на децата онлайн има за цел да намали рисковете и да защити децата от вреди, на които може да се натъкнат онлайн.

Те включват⁶:

- **рискове от съдържание:** излагане на неточна или непълна информация, неподходящо или дори престъпно съдържание, излагане на съдържание на възрастни/ екстремисти/ насилници/, жертви на съдържание, свързано със самонараняване, деструктивно и насилствено поведение, радикализация или присъединяване към расистки или дискриминационни идеи;
- **рискове от контакт с възрастни или връстници:** тормоз, изключване, дискриминация, клеветата и накърняване на репутацията, сексуално насилие и експлоатация, включително изнудване, сприятеляване (сексуално), материали, съдържащи сексуално насилие над деца, трафик и сексуална експлоатация на деца при пътуване и туризъм, както и екстремистко вербуване;
- **договорни рискове:** излагане на неподходящи договорни отношения, съгласие на децата онлайн, вграден маркетинг, онлайн хазарт, както и нарушаване и злоупотреба с лични данни, като хакерство, измама и кражба на самоличност, измами, профилирани пристрастия ;
- **поведенчески рискове:** като например споделяне на самогенерирано сексуално съдържание или рискове, характеризиращи се с враждебна и насилствена партньорска дейност, като кибертормоз, преследване, изключване и тормоз.

Over 1.5 billion children have not attended lessons at school due to COVID-19

В световен мащаб един на всеки трима потребители на интернет е дете под 18-годишна възраст.

Над един милиард и половина деца бяха засегнати от затварянето на образователните институции в пика на кризата с КОВИД-19 през 2020 г.

Повече от една трета от младите хора в 30 държави съобщават за кибертормоз, като поради това 1 на 5 пропуска училище.

⁵ NCMEC. 2020. CyberTipline 2020: Ръст на онлайн привличането и други тенденции от статистическите данни за експлоатацията <https://www.missingkids.org/blog/2021/rise-in-online-enticement-and-other-trends--ncmec-releases-2020->

⁶ Ливингстън и Стоилова. 2021. 4Cs: Класифициране на онлайн риска за деца.

ОИСР. 2021. Децата в цифровата среда: Ревизирана типология на рисковете

Около 80 % от децата в 25 държави съобщават, че се чувстват в опасност от сексуално насилие или експлоатация онлайн⁷

През 2020 г. NCMEC CyberTipline получи 21,7 милиона съобщения за подозирани CSAM, което представлява увеличение с 28 % спрямо 2019 г.

More than a third of young people in 30 countries report being cyberbullied, with 1 in 5 skipping school because of it.

Some 80% of children in 25 countries report feeling in danger of sexual abuse or exploitation online.

Конвенцията на ООН за правата на детето признава, че децата са особено уязвима група и защитава правата на децата, включително, наред с другото, правото на защита от всички форми на експлоатация, правото на неприкосновеност на личния живот, свободата на изразяване или правото на участие, всичко това в контекста на принципа на развитие на капацитета. Тези права се прилагат и в цифровата среда съгласно принципите, определени в Общ коментар № 25 (2021 г.) на КРС на ООН относно правата на децата във връзка с цифровата среда⁸. Защитата на децата и младите хора е споделена отговорност и създателите на политики, промишлеността, родителите, лицата, полагащи грижи, преподавателите и другите заинтересовани страни трябва да гарантират устойчиво бъдеще, в което децата и младите хора да могат да преуспяват и да реализират своя потенциал — онлайн и офлайн — и където може да им се гарантира безопасна още при проектирането и предоставяща права цифровата среда⁹.

Глобалното предизвикателство

Детското население по света расте и докато много деца влизат онлайн за първи път, други остават несвързани и лишени от възможностите, които Интернет предлага на децата да учат, играят, общуват и да се ангажират. Цифровото разделение

⁷ УНИЦЕФ. 2020. Защита на децата онлайн

<https://www.unicef.org/protection/violence-against-children-online>

⁸ ОНЧР на ООН. 2021. Общ коментар № 25 (2021 г.) относно правата на децата във връзка с цифровата среда. www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/GCChildrensRightsRelationDigitalEnvironment.aspx

⁹ Комисар на австралийското правителство eSafety. 2018. Безопасност при проектиране. <https://www.esafety.gov.au/about-us/safety-by-design>

надхвърля проблемите на свързаността и е тясно обвързано с цифровите умения и цифровата грамотност на децата и семействата. За да се превърнат в уверени граждани в областта на цифровите технологии и да генерират бъдещите поколения цифрови предприемачи, новатори и лидери, на децата трябва да се осигури не само достъп до Интернет, но и защита от вреди онлайн, както и умения за цифрово гражданство, за да се ориентират в онлайн рисковете и заплахите. Само чрез такава съдържателна свързаност (свързване, защита и образование на децата в онлайн средата) и чрез инвестиране в бъдещето на обществото, икономиката и политическия просперитет може да се постигне равностойна и безопасна цифрова трансформация. Пример за усилия за разширяване на свързаността сред децата е Giga¹⁰, която стартира от УНИЦЕФ и Международния съюз по далекосъобщения (МСД) през септември 2019 г., за да свърже всяко училище с Интернет и всеки млад човек с информация, възможности и избор. Съдържателната свързаност¹¹ и образованието за онлайн безопасност сега¹² са по-важни от всякога. Пандемията от КОВИД-19 показва спешната необходимост от предприемане на действия и укрепване на съдържателната свързаност, за да се защитят правата на децата от излагането им на по-висок риск от вреди чрез тази свързаност¹³. Както децата прекарват повече време онлайн, така и извършителите, които склоняват деца, търсят жертви или търсят и споделят материали за сексуално насилие над деца. За да помогне на основните заинтересовани страни да предприемат спешни мерки за ограничаване на потенциалните рискове и да гарантират, че онлайн преживяванията на децата са безопасни и положителни по време на КОВИД-19, Глобалното партньорство за прекратяване на насилието срещу деца, заедно със своите партньори (МСД, ЮНЕСКО, УНИЦЕФ, UNODC, WePROTECT Global Alliance, СЗО и Световната фондация за децата, САЩ) публикува техническа бележка и ресурсен пакет¹⁴.

Данните показват, че децата, които са по-уязвими онлайн, често са по-уязвими и офлайн и че защитните офлайн фактори могат да намалят излагането на онлайн рискове¹⁵. Уязвимите деца или тези, които живеят в офлайн рискове или неравностойно положение, са изложени в по-

голяма степен на онлайн рискове и на свой ред са по-склонни да преживеят вреди и по-малко в състояние да намерят подкрепа.

Едно от пет деца в Европейския съюз е обект на сексуално насилие и експлоатация

Поради глобалния характер на цифровата среда е необходимо международно сътрудничество, за да се разработи ефективен отговор. Въпреки това липсата на хармонизирани закони в съответствие с международните стандарти в областта на правата на човека (като Конвенцията на ООН за правата на човека и факултативните протоколи към нея) и международното сътрудничество и недостатъчните специални инвестиции продължават да бъдат ключови предизвикателства за защитата на децата онлайн. Това международно измерение и необходимостта от по-нататъшно транснационално сътрудничество станаха още по-очевидни с авторитетните насоки на [Общ коментар № 25 \(2021 г.\) на КРС на ООН относно правата на децата във връзка с цифровата среда](#),¹⁶ който не само се посочва как цифровите технологии засягат пълния набор от права на децата по положителен и отрицателен начин, но освен това се призовава за международна хармонизация по този въпрос.

Общият коментар е насочен към ключовите заинтересовани страни, за да се признае значението на съображенията, свързани с правата на детето в цифровата среда, и потвърждава основополагащите принципи на правата на децата в Интернет. Той призовава за повече действия и институционален капацитет в ситуации на насилие и малтретиране на деца, както и за по-големи отговорности на държавите и бизнеса за осигуряване на безопасна цифрова среда за децата още при проектирането.

Малко заинтересовани страни са достатъчно ангажирани на национално равнище; децата и техните родители, лицата, полагащи грижи, и настойниците рядко биват консултирани, а въздействието и отговорностите на частния сектор

¹⁰ Giga Connect. 2019. <https://gigaconnect.org/>

¹¹ Смесената свързаност тук се разбира като рамка за проследяване на компонентите на свързаността, които са от най-голямо значение за потребителите, и за подпомагане на вземащите решения да приемат политиките, необходими за свързване на хората с Интернет, който е полезен и овластяващ

¹² Преглед на съществуващите образователни рамки може да бъде намерен в Cortesi, Sandra, Alexa Hasse, Andres Lombana-Bermudez, Sonia Kim и Urs Gasser. 2020. [Младеш и цифрово гражданство+ \(Плюс\): Разбиране на уменията за цифровия свят](#). Berkman Klein Център за Интернет & Общество

¹³ Lobe, B., Velicu, A., Staksrud, E., Chaudron, S. и Di Gioia, R. 2020. [Как децата \(10—18\) са преживели онлайн рискове по време на ограничителните мерки във връзка с COVID-](#)

¹⁴ Глобално партньорство за прекратяване на насилието над деца и партньори. 2020. [Ресурсен пакет: COVID-19 и последиците от него за защитата на децата онлайн](#)

¹⁵ УНИЦЕФ. 2021. [Проучване на рисковете и възможностите за децата в дигиталния свят](#)

¹⁶ Повече за общия коментар, включващ терминологичен речник, обяснителна бележка и подходяща за деца версия, можете да намерите в [СВКПЧ | Правата на децата във връзка с цифровата среда](#)

по отношение на правата на децата често се пренебрегват. Механизмите за превенция и реагиране относно безопасността онлайн рядко се включват в системата за защита на детето и в програмата за превенция на насилието срещу деца, а сложността на рисковите и защитните фактори, и взаимовръзките между офлайн и онлайн VAC рядко се признават и разбират напълно. При недостатъчно хармонизирани дейности в областта на защитата на децата онлайн, координирането на усилията често е предизвикателство. Продължават да съществуват предизвикателства при разработването на необходимите национални рамки на политиката по отношение на безопасността още при проектирането на цифровите платформи, цифровата грамотност и широката обществена осведоменост по въпросите на защитата на децата онлайн. Без да се запълнят тези пропуски, преходът към приобщаваща цифрова среда и съответно към икономическо и социално приобщаване ще продължи да бъде труден за постигане, което ще доведе до допълнителни последици за националните икономики и извън тях.

На ниво проектиране и разработване на решения има възможност за обединяване на промишлеността и участието на децата. Примери за тези усилия са, наред с другото, портфолиото на Safe Online и Изследователския фонд на технологичната коалиция, изпълняван от Глобалното партньорство за прекратяване на насилието срещу деца, насоките¹⁷ на Международната организация по далекосъобщения за промишлеността (2020 г.), младежкото проучване на МСД, проведено от Youth and Media, Berkman Klein, Център за Интернет и общество, Харвардски университет,¹⁸ инструмент и насоки на УНИЦЕФ за индустрията за включване на съображения, свързани с правата на детето,¹⁹ или преразгледаните инициативи „Безопасност чрез дизайн“²⁰ (комисар по електронна безопасност на Австралия 2018) или „Риск по дизайн“²¹ (Фондация 5 права 2021), които поставят правата и безопасността на децата в центъра на проектирането, разработването и пускането на онлайн продукти и услуги.

Защитата на децата онлайн е глобално

¹⁷ Глобално партньорство за прекратяване на насилието над деца. 2021.

The [Safe Online Portfolio](#) и [Tech Coalition Safe Online Research Fund](#)

¹⁸ ITU [Generation Connect](#). Младеж и медии, Berkman Klein Center for Internet & Society, Harvard University. 2020 г., ITU [Generation Connect](#). Проучване на младежката ангажираност за 2020 г. и [данни и тълкуване](#)

¹⁹ УНИЦЕФ. 2021. https://sites.unicef.org/csr/ict_tool.html

²⁰ Австралийският комисар по електронната сигурност. 2018. Инициатива „Безопасност чрез дизайн“

²¹ Фондация „5 права“. 2021. [Инициатива „Риск по дизайн“](#)

предизвикателство. Поради бързия напредък в технологиите и обществото и безграничната природа на Интернет, защитата на децата онлайн трябва да бъде гъвкава и адаптивна, за да е ефикасна.

Защитата на децата онлайн изисква цялостна стратегия за изграждане на безопасна, съобразена с пола, с възрастта, приобщаваща и зачитаща цифрова среда за децата и младите хора, което се характеризира с:

- подход, основан на правата на детето, който защитава правата и отговорностите на обществото да зачита правата на децата, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на детето и в Общ коментар № 25 (2021 г.) относно правата на децата във връзка с цифровата среда²² ;

- динамичен баланс между осигуряването на защита и на равни и безопасни възможности за децата да бъдат цифрови граждани;
- предотвратяване на всички вреди;
- ориентирана към децата реакция и самопомощ в отговор на заплахите, като се обръща специално внимание на кризата с КОВИД-19 и на сценариите за реагиране и възстановяване в това отношение.

Този подход включва и участието на децата в разработването, прилагането и оценката на решенията за осигуряване на безопасността на децата онлайн.

Разработване на национална стратегия

За да се реагира ефикасно на онлайн рисковете и вредите за децата, една приобщаваща национална стратегия за защита на децата с участието на множество заинтересовани страни следва да включва разработването на нови политики (и да интегрира и препраща към съществуващите политики) и да осигури необходимата рамка за глобалното предизвикателство за защитата на децата онлайн²³

Стратегията следва да бъде напълно интегрирана в рамките на политиката, свързана с правата на децата, и да допълва националните политики за защита на детето, като предлага специфична рамка за всички рискове и потенциални вреди за децата, която има за цел да гарантира безопасна, приобщаваща и овластяваща цифрова среда. Тази

²² СВКПЧ НАООН. 2021. Общ коментар № 25 (2021 г.) относно правата на децата във връзка с цифровата среда. www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/GCChildrensRightsRelationDigitalEnvironment.aspx

²³ Съществуващи примери за подходящи рамки: По отношение на сексуалната експлоатация и малтретирането на деца онлайн: Световен алианс WePROTECT. 2016. [WePROTECT Model National Response](#) and 2019. [Глобална стратегическа рамка за реагиране](#). По отношение на насилието срещу деца: Световната здравна организация. 2016. [INSPIRE framework](#) [https://inspire-strategies.org/sites/default/files/2020-06/9789241565356-eng%20\(3\).pdf](https://inspire-strategies.org/sites/default/files/2020-06/9789241565356-eng%20(3).pdf)

стратегия укрепва ефикасната координация между заинтересованите страни и следва да отчита значението, да формулира визията и да определя ролята на следните заинтересовани страни:

- институции на държавното управление на местно, национално и регионално равнище (напр. вътрешни работи, здравеопазване, образование, правосъдие, социално благосъстояние/защита на децата, цифровизация/информация, регулатори);
- правоприлагане;
- организации за социални и здравни услуги (напр. консултации, услуги за подкрепа, служба за защита на младежта, безопасни домове, рехабилитация, здравни услуги);
- ИКТ сектор — например онлайн платформи, доставчици на съдържание, доставчици на Интернет услуги (ISPs) и други доставчици на електронни услуги (ESPs), доставчици на мобилни телефонни мрежи, обществени доставчици на Wi-Fi;
- международни организации, НПО, организации на гражданското общество и организации на общността (напр. защита на детето и други съответни международни организации и НПО, съюзи на учители/родители и др. организации);
- деца и младежи, както и техните родители, настойници и лица, полагащи грижи;
- академична и изследователска общност (например мозъчни тръстове, изследователски центрове, библиотеки, училища и университети)

Националната стратегия за защита на децата онлайн предоставя пътна карта за обединяване и координиране на съществуващи и нови дейности, свързани с (онлайн) защитата на децата. Всяка стратегия следва да бъде акредитирана и изпълнявана *should be owned* от подходящ орган и да бъде устойчива, с необходимите човешки и финансови ресурси. Тази рамка следва да има ясен мандат и достатъчно правомощия чрез механизъм с участието на множество заинтересовани страни (или съвет) за координиране на всички дейности, свързани с правата на децата, цифровите медии и ИКТ на хоризонтално, национално, регионално и местно равнище, като оценява съществуващите усилия за определяне, координиране, прилагане, изпълнение и мониторинг на националната стратегия за защита на децата онлайн.

Основни принципи

Следва да се разработи ориентирана към бъдещето и цялостна национална стратегия за защита на децата онлайн, включваща съответните политики и механизми за прилагане/отчетност, като се вземат предвид десет хоризонтални принципа:

1. Да се основава на цялостна визия, която включва правителството, промишлеността и обществото, като гарантира многосекторни действия и отчетност.
2. Да се изготвя на най-високо равнище на управление, което ще отговаря за определянето на съответните роли и отговорности и за разпределянето на достатъчно човешки и финансови ресурси.
3. Да е резултат от всеобхватно, основано на доказателства разбиране за цифровата среда, което е съобразено с националните приоритети.
4. Зачитане и съответствие с основните права и свободи на децата, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на детето и други ключови международни конвенции и закони.
5. Зачитане, съгласуваност и надграждане на съществуващите, сходни и свързани с тях национални закони и стратегии, които са в сила.
6. Да бъде разработена с активното участие на всички съответни заинтересовани страни, включително децата и техните семейства, да отговаря на техните нужди и отговорности и да отговаря на нуждите на уязвимите групи.
7. Да бъде разработена така, че да съответства на по-широките правителствени планове за икономическо и социално развитие, включително инвестиции и мобилизиране на ресурси за усилията за защита на децата онлайн.
8. Да използва най-подходящите налични инструменти на политиката, за да постигне целта си.
9. Насочване на усилията на заинтересованите страни за предоставяне на права и образование на децата, лицата, полагащи грижи, и преподавателите като цифрови граждани, включително относно цифровия достъп, равенството и цифровата грамотност.
10. Да допринесе за развитието на надеждна цифрова среда, която е безопасна за децата.

Политически действия

Следните действия на политиката са насочени към справяне с всички рискове и потенциални вреди за децата онлайн и са предназначени да бъдат допълнени от по-конкретни рамки, като например модела WePROTECT National Response (MNR) относно сексуалната експлоатация и малтретирането на деца, които се съсредоточават върху конкретни вреди.

Права на детето

- Стандартизиране на определението за дете като лице под 18-годишна възраст във всички правни документи в съответствие с член 1 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето (КООНПД).
- Надграждане и сътрудничество с независими институции за правата на човека за децата, за да се гарантира защитата им онлайн чрез специализиран експертен опит, разследване и наблюдение, насърчаване, повишаване на осведомеността, обучение и образование, както и с участието на децата.
- Включване на преки консултации с децата, каквито са техните права съгласно член 12 от Конвенцията на ООН за правата на детето, в разработването, прилагането и мониторинга на всякакъв вид рамка или план за действие за защита на децата онлайн.

Законодателство

- Преглед на съществуващата правна рамка, за да се установи, че съществуват всички необходими правни правомощия, за да се даде възможност и да се подпомогнат правоприлагащите органи и други съответни участници да защитават лицата под 18-годишна възраст от всички видове онлайн вреди, причинени на всички онлайн платформи
- Да се постанови, че всеки незаконен акт срещу дете в реалния свят е, *mutatis mutandis*, незаконен онлайн и че онлайн правилата за защита на данните и неприкосновеността на личния живот на децата са адекватни.
- Привеждане на правните рамки в съответствие със съществуващите международни стандарти, закони и конвенции, свързани с правата на децата и

киберсигурността, като се улеснява международното сътрудничество чрез хармонизиране на законодателствата.

- Да се насърчава използването на подходяща терминология при разработването на законодателството и политиките, насочени към превенцията и защитата от сексуалната експлоатация и сексуалното насилие над деца

Материали, съдържащи сексуално насилие над деца (CSAM)

Трябва да има законодателство, което да определя като престъпно нарушение изтеглянето, достъпа, гледането, съхраняването, притежаването, разпространението или излагането на всяко сексуално съдържание, изобразяващо и представящо деца под 18-годишна възраст, за предимно сексуални цели. Привеждане на националното законодателство в съответствие със съществуващите рамки, като например Насоките [относно прилагането на Факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето относно продажбата на деца, детската проституция и детската порнография](#) (2019 г.) на Комитета по правата на детето, модела на ICMEC [CSAM Legislation & Global Review](#) (2018 г.) или рамката на [INSPIRE за насоки и резултати по отношение на законодателството относно сексуалното насилие и експлоатацията](#) (2018 г.).

Правоприлагане

- Да се гарантира, че случаите на деца, които нанасят вреди на други лица онлайн, се разглеждат в съответствие с принципите за правата на детето, посочени по подходящ начин в националното законодателство, като силно се отдава предпочитание на инструменти, различни от наказателното право.
- Осигуряване на подходящи финансови и човешки ресурси, както и обучение и изграждане на капацитет за пълноценно ангажиране и оборудване на правоприлагащите органи.
- Осигуряване на международно сътрудничество между правоприлагащите

органи по света, което дава възможност за по бърз отговор на престъпленията, подпомагани онлайн.

Регулация

- Да се обмисли разработването на регулаторна политика (разработване на политика за съвместно регулиране, пълна регулаторна рамка).
 - Задължение за предприятията да полагат дължимата грижа за правата на детето и да защитават своите потребители.
 - Създаване на механизми за наблюдение, разследване и отстраняване на нарушенията на правата на децата с цел подобряване на отчетността на ИКТ и други съответни компании
 - Засилване на отговорността на регулаторните агенции за разработването на стандарти, свързани с правата на децата и ИКТ.
- Създаване на стимули и премахване на правните пречки за улесняване на разработването на общи стандарти и технологии за борба с рисковете, свързани със съдържанието за децата.
 - Насърчаване на промишлеността да възприема подход на безопасност и неприкосновеност на личния живот още при проектирането към своите продукти, услуги и платформи, като признава зачитането на правата на децата като основна цел.
 - Да се гарантира, че промишлеността използва строги механизми за откриване, блокиране, премахване и проактивно докладване на незаконно съдържание и всякакви злоупотреби (класифицирани като престъпна дейност) срещу деца.
 - Да се гарантира, че промишлеността предоставя подходящи и съобразени с интересите на децата механизми за докладване на своите потребители за да докладват за проблеми и опасения, и където те могат да получат допълнителна подкрепа.
 - Сътрудничество със заинтересованите страни от промишлеността за повишаване на осведомеността с цел подпомагане на промишлеността да идентифицира опасностите при разработването и да коригира съществуващите продукти и услуги. Това включва разглеждане и на други опасения на заинтересованите страни, и рисковете, и вредите, на които са изложени крайните потребители.
 - Подпомагане на заинтересованите страни от промишлеността да предоставят подходящи за възрастта инструменти, съобразени със семейството, за да помогнат на своите ползватели да управляват по-добре защитата на семействата си онлайн.

Мониторинг и оценка

- Създаване на платформа с участието на множество заинтересовани страни, която да направлява разработването, изпълнението и мониторинга на националната цифрова програма за децата.
- Разработване на обвързани с времето цели и прозрачен процес за оценка и наблюдение на напредъка и осигуряване на необходимите човешки, технически и финансови ресурси за ефективното функциониране на националната стратегия за защита на детето онлайн и свързаните с нея елементи.

ИКТ индустрия

- Ангажиране на промишлеността в процеса на разработване на закони за защита на децата онлайн и общи показатели за измерване на всички съответни аспекти на безопасността на децата онлайн.

Докладване

- Създаване и широко насърчаване на механизми за лесно докладване на незаконно

съдържание, намиращо се в Интернет.

- Създаване на национална телефонна линия за помощ за деца с необходимия капацитет по отношение на рисковете и вредите онлайн, или гореща линия за деца/детска телефонна линия за помощ, за да се улесни докладването от страна на жертвите на проблеми, свързани с безопасността на децата онлайн.
- Създаване на безопасни и лесно достъпни механизми за консултиране, докладване и подаване на жалби, съобразени с интересите на децата.

Социални услуги и подкрепа на жертвите

- Да се гарантира, че са въведени универсални и систематични механизми за защита на детето, които задължават всички работещи с деца (напр. социални грижи, здравни специалисти, преподаватели) да идентифицират, реагират и съобщават за всяка вреда за децата, която се случва онлайн.
- Да се гарантира, че специалистите в областта на социалните услуги са обучени както за превантивни действия, така и за реагиране на вредите за децата онлайн, като идентифицират малтретирането на деца и предоставят подходяща специализирана и дългосрочна подкрепа и помощ за децата жертви на насилие.
- Разработване на стратегии и мерки за превенция на малтретирането на деца въз основа на научни доказателства.
- Осигуряване на подходящи човешки и финансови ресурси, за да се гарантира пълното възстановяване и реинтеграция на децата и да се предотврати повторното виктимизиране на децата жертви.
- Да се гарантира, че децата имат достъп до подходящи здравни грижи (включително психично здраве, както и физическо благосъстояние), включително в случай на

виктимизация, травма или злоупотреба онлайн.

Събиране на данни и научни изследвания

- Да се инвестира в разработването, мониторинга и оценката на рамки и дейности, които да се съгласуват.
- Да се предприеме проучване на спектъра от национални участници и заинтересовани страни, за да се вземат предвид техните мнения, опит, опасения и възможности по отношение на защитата на децата онлайн.

Образование

- Гарантиране, че преподавателите и училищните администратори/професионалисти са обучени да идентифицират и адекватно да реагират при предполагаеми или потвърдени случаи на деца жертви на насилие.
- Разработване на широка програма за цифрова грамотност която е съобразена с възрастта и е съсредоточена върху уменията и компетентностите, за да се гарантира, че децата могат да се възползват в пълна степен от онлайн средата, че са подготвени да идентифицират заплахите и могат напълно да разберат последиците от тяхното поведение онлайн. Такава програма може да бъде изградена върху съществуващите образователни рамки.
- Развиване на цифрова грамотност като част от националната училищна програма, която е съобразена с възрастта и приложима за децата от ранна възраст.
- Създаване на образователни ресурси извън учебната програма, които подчертават положителните и овластяващи аспекти на Интернет за децата и насърчават отговорни форми на онлайн поведение.
- Избягване на съобщения, основани на страх.
- Консултации с децата, както и с родителите и лицата, полагащи грижи, относно

разработването на образователни програми, инструменти и ресурси.

Национална осведоменост и капацитет

- Разработване на национални кампании за повишаване на обществената осведоменост, обхващащи широк спектър от въпроси, които могат да бъдат свързани с цифровата среда и адаптирани към всички целеви групи.
- Привличане на публични институции и средства за масово осведомяване за насърчаване на национални кампании за повишаване на обществената осведоменост.
- Използване на глобални кампании, както и на рамки и инициативи с участието на множество заинтересовани страни, за да се изградят национални кампании и да се укрепят националният капацитет за защита на децата онлайн.

Референции

Global Partnership to End Violence against Children and partners (ITU, UNESCO, UNICEF, UNODC, WePROTECT Global Alliance and World Childhood Foundation USA), Technical note: COVID-19 and its implications for protecting children online, 2020.

Global Partnership to End Violence against Children and partners (ITU, UNESCO, UNICEF, UNODC, WePROTECT Global Alliance and World Childhood Foundation USA), Resource pack: COVID-19 and its implications for protecting children online, 2020.

European Council. 2020. One in five children suffers one or another form of sexual abuse or victimisation during their childhood.

Livingstone and Stoilova. 2021. The 4Cs: Classifying Online Risk to Children

Office of the Special Representative of the Secretary General on Violence against Children. 2021. Children as agents of positive change

ITU. 2020. Guidelines for policy-makers on Child Online Protection

ITU. 2020. Guidelines for industry on Child Online Protection

ITU. 2020. Guidelines for parents and educators on Child Online Protection

ITU. 2020. Guidelines for children on Child Online Protection

ITU. 2020. Measuring digital development

ITU, UNESCO: Broadband Commission. 2019. Child

Safety Online: Minimizing the Risk of Violence, Abuse and Exploitation Online

ITU and ILO, IOM, UNICEF, UNHCR, UNOHR, UNODC. 2020. Inter-Agency Working Group on Violence against Children Agenda for Action

UNICEF. 2021. Investigating Risks and Opportunities for Children in a Digital World

United Nations. 2020. Policy Brief: The impact of COVID-19 on children

WePROTECT Global Alliance. 2015. Working to protect children from the growing threat of sexual exploitation and abuse online

For further resources, please refer to the reference material in the ITU Guidelines for policy-makers on Child Online Protection and the additional resource list on <http://www.itu-cop-guidelines.com>.

This translation was not created by the International Telecommunication Union (ITU) and should not be considered an official ITU translation. The ITU shall not be liable for any content or error in this translation.

Този превод не е създаден от Международния съюз по далекосъобщения (МСД) и не трябва да се счита за официален превод на МСД. МСД не носи отговорност за съдържание или грешки в този превод.